

कृतज्ञेन त्वत्कृतस्वापत्राणज्ञेन विस्रब्धः निर्विशंकः ॥ ५ ॥ किंत्विदं मानसं मनसि वर्तमानं ॥ अलीकं दुःखं किं तत्राह ॥ स्वयमित्यादि ॥ ६ ॥ अयमर्थस्त्वदुःखावह
त्वाद्राज्ञा तव साक्षाद्वक्तुमशक्य इति चेत्तत्राह ॥ अहंहीति ॥ प्रचोदितः त्वयापीति शेषः ॥ प्रतिज्ञाकारणं विनापि त्वदुक्तिमात्रेण राज्यादि दद्यां ॥ ७ ॥ तत्र किं वक्तव्यं त्व
त्प्रियार्थराज्ञाप्रेरितः स्वकृतप्रतिज्ञामनुपालयन् ॥ हेतौ शता तस्यालनाद्धेतोराज्यं दद्यामित्यर्थः ॥ ८ ॥ मद्विषयकनियोगसंकोचेन ऋमंतं राजानमाश्वासय ॥ इदं किं ॥

हितेन गुरुणापि त्राकृतज्ञेन नृपेण च ॥ नियुज्यमानो विस्रब्धः किन्न कुर्यामहं प्रियं ॥ ५ ॥ अलीकं मानसं त्वेकं हृदयं दहते मम ॥ स्वयं य
न्नाह मां राजा भरतस्याभिपेक्षनं ॥ ६ ॥ अहं हि सीतां राज्यं च प्राणानि ष्ठान्धनानि च ॥ लृष्टो भ्रात्रे स्वयं दद्यां भरताय प्रचोदितः ॥ ७ ॥ किं
पुनर्मनुजेद्रेण स्वयं पित्रा प्रचोदितः ॥ तव च प्रियकार्थं प्रतिज्ञामनुपालयन् ॥ ८ ॥ तथाश्वासय ऋमंतं किंत्विदं यन्महीपतिः ॥ वसुधा
सक्तनयनो मंदमश्रूणि मुंचति ॥ ९ ॥ गच्छंतु चैवानयितुं दूताः शीघ्रजवैर्हयैः ॥ भरतं मातुलकुलादयैव नृपशासनात् ॥ १० ॥ दंडका
रण्यमेपोहं गच्छाम्येव हि सत्वरः ॥ अविचार्यपि तुर्वाक्यं समावस्तुं चतुर्दश ॥ ११ ॥ साहृष्टा तस्य तद्वाक्यं श्रुत्वारामस्य कैकयी ॥ प्रस्था
नं श्रद्धधाना सा त्वरयामास राघवं ॥ १२ ॥ एवं भञ्जतु यास्यंति दूताः शीघ्रजवैर्हयैः ॥ भरतं मातुलकुलादिहा वर्तयितुं नराः ॥ १३ ॥ तव
त्वहं क्षमं मन्ये नोत्सुकस्य विलंबनं ॥ रामतस्मादितः शीघ्रं वनं त्वंगंतुमर्हसि ॥ १४ ॥ व्रीडान्वितः स्वयं यच्च नृपस्त्वां नाभिभाषते ॥ नैतत्किं

चिन्नरश्रेष्ठमन्युरेषोपनीयतां ॥ १५ ॥ किं हेतुकं तदेवाह ॥ यदित्यादि ॥ १ ॥ अनिर्दत्तत्वस्वकार्या कथमाश्वासयामीत्यत आह गच्छं त्वित्यादि ॥ १० ॥
अविचार्य युक्तायुक्तविचारमकृत्वैवेत्यर्थः ॥ ११ ॥ प्रस्थानं वनगमनं ॥ श्रद्धधाना अवश्यमयं प्रस्थानं करिष्यतीति निश्चयवती ॥ १२ ॥ १३ ॥ उत्सुकस्य वनगमनोत्सु
कस्य क्षमं युक्तं ॥ १४ ॥ राजानभिनंदनहेतुमाह ॥ व्रीडेति ॥ स्वसत्यस्य पारंप्राप्त्यदर्शनजलज्जायुक्तः चोहेतौ अतस्त्वां नाभिभाषते ॥ एतदनभिभाषणं किंचित् नान्य
कारणकं ॥ त्वद्विलंबगमनाभाव एवास्य कारणमत एव मन्युः राज्ञो दैन्यं स्वाविलंबगमनेनापनीयतां त्वयेति शेषः ॥ १५ ॥